

rescEU: ένα νέο ευρωπαϊκό σύστημα για την αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών

Βρυξέλλες, 23 Νοεμβρίου 2017

Σήμερα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποκάλυψε νέα φιλόδοξα σχέδια για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής ικανότητας αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών.

Η πρόταση αποτελεί κεντρικό στοιχείο του προγράμματος του Προέδρου **Γιούνκερ** για [μια Ευρώπη που προστατεύει](#). Η πρωτοβουλία αναλαμβάνεται εν μέσω πιο σύνθετων και συχνών φυσικών καταστροφών οι οποίες έχουν πλήξει σοβαρά πολλές ευρωπαϊκές χώρες τα τελευταία χρόνια. Κύριο στοιχείο της πρότασης είναι η συγκρότηση **rescEU**, εφεδρικών ικανοτήτων πολιτικής προστασίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως δασοπυροσβεστικά αεροσκάφη, ειδικές αντλίες νερού, ομάδες έρευνας και διάσωσης σε αστικό περιβάλλον, κινητά νοσοκομεία και ιατρικές ομάδες έκτακτης ανάγκης. Οι εφεδρείες αυτές θα συμπληρώνουν τα εθνικά μέσα και θα τελούν υπό τη διαχείριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προκειμένου να παρέχουν στήριξη σε χώρες που έχουν πληγεί από καταστροφές, όπως πλημμύρες, δασικές πυρκαγιές, σεισμοί και επιδημίες. Μόνο το 2017, έχασαν τη ζωή τους περισσότεροι από 200 άνθρωποι εξαιτίας φυσικών καταστροφών στην Ευρώπη και καταστράφηκαν πάνω από ένα εκατομμύριο εκτάρια δασικών εκτάσεων.

Ο πρόεδρος **Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ** δήλωσε τα εξής: «*Η Ευρώπη δεν μπορεί να μένει στο περιθώριο όταν τα κράτη μέλη μας πλήττονται από φυσικές καταστροφές και χρειάζονται βοήθεια. Καμία χώρα στην Ευρώπη δεν είναι απρόσβλητη από φυσικές καταστροφές οι οποίες δυστυχώς αποτελούν πλέον συνήθη κατάσταση. Σε περιπτώσεις καταστροφών, θέλω η Ευρωπαϊκή Ένωση να προσφέρει κάτι περισσότερο από τα συλλυπητήριά της. Η Ευρώπη είναι μια ήπειρος αλληλεγγύης και πρέπει να είμαστε καλύτερα προετοιμασμένοι από ό, τι στο παρελθόν, και ταχύτεροι στην παροχή βοήθειας προς τα κράτη μέλη μας που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή του μετώπου.*»

«*Οι τραγωδίες που προκλήθηκαν πέρυσι το καλοκαίρι και τα τελευταία χρόνια έχουν δείξει ότι το υφιστάμενο σύστημα αντιμετώπισης καταστροφών έχει φτάσει στα όριά του με τον εθελοντικό χαρακτήρα του. Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε έχουν εξελιχθεί και πρέπει να εξελιχθούμε και εμείς. Είναι ζήτημα αλληλεγγύης και επιμερισμού ευθυνών σε όλα τα επίπεδα. Αυτό ακριβώς προσδοκούν οι Ευρωπαίοι πολίτες από εμάς και ζητώ σήμερα από τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να στηρίξουν την πρόταση αυτή,*» δήλωσε ο **Χρήστος Στυλιανίδης**, επίτροπος αρμόδιος για την ανθρωπιστική βοήθεια και τη διαχείριση κρίσεων.

Η πρόταση της Επιτροπής επικεντρώνεται σε δύο συμπληρωματικά επίπεδα δράσης, με στόχο i) μια αποτελεσματικότερη συλλογική αντίδραση σε ευρωπαϊκό επίπεδο και ii) τη βελτίωση των ικανοτήτων πρόληψης και ετοιμότητας:

1. Ενίσχυση των ευρωπαϊκών ικανοτήτων αντίδρασης: rescEU

- Θα θεσπιστούν εφεδρικοί πόροι πολιτικής προστασίας για την ενωσιακή αντίδραση πολιτικής προστασίας με σκοπό την παροχή βοήθειας στα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση καταστροφών, σε περιπτώσεις που η εθνική ικανότητα αποδεικνύεται ανεπαρκής. Οι ικανότητες **rescEU** θα συμπεριλάβουν μέσα, όπως πυροσβεστικά αεροσκάφη και εξοπλισμό άντλησης υδάτων, τα οποία θα συμπληρώνουν τις εθνικές ικανότητες. Όλες οι δαπάνες και οι ικανότητες rescEU θα καλύπτονται πλήρως από ενωσιακή χρηματοδότηση, στο πλαίσιο της οποίας η Επιτροπή θα διατηρεί τον επιχειρησιακό έλεγχο των εν λόγω μέσων και θα αποφασίζει για την ανάπτυξή τους.

- Παράλληλα, η Επιτροπή θα βοηθά τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τις εθνικές ικανότητές τους, με τη χρηματοδότηση του κόστους προσαρμογής, αποκατάστασης, μεταφοράς και λειτουργίας των υφιστάμενων πόρων - ενώ επί του παρόντος καλύπτεται μόνο το κόστος μεταφοράς. Τα μέσα αυτά θα αποτελέσουν μέρος μιας κοινής δεξαμενής πόρων για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης στο πλαίσιο της **ευρωπαϊκής δεξαμενής πολιτικής προστασίας**, και θα καθίστανται διαθέσιμα σε περίπτωση καταστροφών.

2. Ενίσχυση της πρόληψης των καταστροφών και της ετοιμότητας

- Με τη σημερινή πρόταση, τα κράτη μέλη θα κληθούν να κοινοποιούν τις εθνικές τους στρατηγικές πρόληψης και ετοιμότητας, προκειμένου να εντοπίζουν συλλογικά και να αντιμετωπίζουν ενδεχόμενα κενά.

- Η πρόταση ενισχύει τη συνεργασία και τη συνοχή με τις υφιστάμενες πολιτικές της ΕΕ σε θέματα πρόληψης και ετοιμότητας. Σε αυτές περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, η στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, το Ταμείο Αλληλεγγύης, η περιβαλλοντική νομοθεσία (π.χ. τα σχέδια διαχείρισης των πλημμυρών και οι λύσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα), η έρευνα και καινοτομία, καθώς και οι πολιτικές για την αντιμετώπιση σοβαρών διασυνωριακών απειλών κατά της υγείας, και άλλες.

Τέλος, με την πρόταση εξορθολογίζονται και απλοποιούνται οι διοικητικές διαδικασίες προκειμένου να μειωθεί ο χρόνος που απαιτείται για την ανάπτυξη σωστικής βοήθειας.

Ιστορικό

Ο [μηχανισμός πολιτικής προστασίας](#) της ΕΕ βασίζεται σε ένα σύστημα εθελοντικής συμμετοχής, μέσω του οποίου η ΕΕ συντονίζει τις εθελοντικές συνεισφορές των συμμετεχόντων κρατών σε χώρα η οποία έχει ζητήσει βοήθεια. Η παροχή βοήθειας συντονίζεται από το Ευρωπαϊκό [Κέντρο Συντονισμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών](#), με έδρα τις Βρυξέλλες. Τα τελευταία έτη, οι ακραίες καιρικές συνθήκες και άλλα φαινόμενα δοκιμάζουν την ικανότητα αλληλοβοήθειας των κρατών μελών, ειδικά όταν αρκετά κράτη μέλη αντιμετωπίζουν ταυτόχρονα τον ίδιο τύπο καταστροφής. Στις περιπτώσεις αυτές, όπου τα διαθέσιμα μέσα είναι περιορισμένα ή ανύπαρκτα, η ΕΕ δεν διαθέτει εφεδρική ικανότητα να συνδράμει τα κράτη μέλη που αδυνατούν να αντεπεξέλθουν.

Το 2017 χαρακτηρίστηκε από ευρύ φάσμα καταστροφών. Συνολικά, το 2017, πάνω από 200 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους εξαιτίας φυσικών καταστροφών στην Ευρώπη. Αλλά οι φυσικές καταστροφές έχουν και σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις. Από το 1980, εκτός από το κόστος σε ανθρώπινες ζωές, τα κράτη μέλη της ΕΕ υπέστησαν απώλειες άνω των 360 δισ. ευρώ λόγω ακραίων καιρικών και κλιματικών φαινομένων. Μόνο στην Πορτογαλία, η άμεση οικονομική ζημία που προκλήθηκε από τις δασικές πυρκαγιές μεταξύ Ιουνίου και Σεπτεμβρίου εκτιμάται σε περίπου 600 εκατ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 0,34 % του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος της Πορτογαλίας.

Από τη θέσπισή του, το 2001, ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας της ΕΕ έχει ασχοληθεί με περισσότερες από 400 καταστροφές και έχει λάβει πάνω από 250 αιτήματα συνδρομής. Ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας της ΕΕ μπορεί να ενεργοποιηθεί για την αντιμετώπιση ανθρωπογενών και φυσικών καταστροφών, αλλά στηρίζει επίσης την ετοιμότητα και την πρόληψη όσον αφορά τις καταστροφές.

Ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας της ΕΕ περιλαμβάνει όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, καθώς και ορισμένα άλλα συμμετέχοντα κράτη εκτός ΕΕ, και συγκεκριμένα την Ισλανδία, τη Νορβηγία, τη Σερβία, την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, το Μαυροβούνιο και την Τουρκία. Οι ικανότητες rescEU αναμένεται να επεκταθούν σε αυτά τα συμμετέχοντα κράτη ως ένδειξη ευρωπαϊκής αλληλεγγύης.

Για περισσότερες πληροφορίες

[Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή των Περιφερειών - Ενίσχυση της διαχείρισης των καταστροφών από την ΕΕ: rescEU αλληλεγγύη με υπευθυνότητα](#)

[Ενημερωτικό σημείωμα με ερωτήσεις και απαντήσεις: Ενίσχυση της ενωσιακής διαχείρισης των καταστροφών](#)

[Ενημερωτικό δελτίο: Ενίσχυση της ενωσιακής αντίδρασης πολιτικής προστασίας](#)

[Ενημερωτικό δελτίο: Ευρωπαϊκό Κέντρο Συντονισμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών](#)

IP/17/4731

Αρμόδιοι επικοινωνίας:

[Carlos MARTIN RUIZ DE GORDEJUELA](#) (+32 2 296 53 22)

[Daniel PUGLISI](#) (+32 2 296 91 40)

Ερωτήσεις του κοινού: [Europe Direct](#) τηλεφωνικά [00 800 67 89 10 11](#) ή με [ηλεκτρονικό μήνυμα](#)